

BAJKE IN POVESTI O DEVETLETKI

Pingvinlandija
je kul!!!

V Pingvinlandiji imajo
otroci zelo radi brokoli,
cvetačo in vampe!!!

V Sloveniji imajo pa otroci
najraje devetletko!
Častna pingvinska! Tako je
in nič drugače. Kakopak!

Devetletka
je zakon.
Itak!

dr. Kristijan Musek Lešnik

*Problemov ne moremo reševati
z vzorci razmišljanja,
ki so pripeljali do njih.*

Albert Einstein

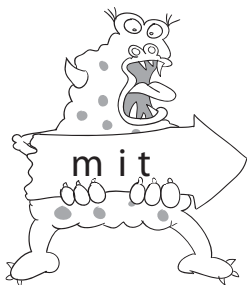

MITI, BAJKE, PRIPOVEDKE,
PRAVLJICE, IZMIŠLJOTINE
(PA ŠE KAKŠNA
ODKRITA LAŽ)
O DEVETLETKI

Devetletka
je überkul!!!

V Sloveniji imajo vsi otroci zelo radi
ljubljeno in veliko devetletko!!!

Mit št. 9:
**Devetletka vsem šolarjem
 omogoča enake možnosti
 izobraževanja!**

»V šolah pa je pomembno, da uspešnejše vključevanje otrok iz kulturno manj spodbudnih okolij ne vodi k znižanju kriterijev znanja in vrednotenja znanja, temveč temelji na vzpostavljanju mehanizmov za izenačevanje začetnega stanja (t.i. »startne osnove) in enakih možnosti pri doseganju rezultatov.«

Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS, 1995, stran 22 in 23.

Kljub zavezam o enakih možnostih se je v zadnjih letih izkazalo, da nekatere rešitve v prenovljeni šoli vodijo naravnost v drugo smer. Nivojski pouk je značilen primer takšne novosti v devetletki, ki po ugotovitvah številnih raziskav in mednarodnih organizacij pogloblja socialne razlike med učenci in omejuje priložnosti šolarjem iz manj privilegiranih okolij.

O neuspešnosti devetletke pri premagovanju vpliva socialnih in ekonomskih razlik na učence morda najbolje priča raziskava Zavoda za šolstvo RS iz leta 2009 (*Povezanost rezultatov pri nacionalnem preverjanju znanja s socialno-ekonomskim statusom učencev, poukom in domačimi nalogami*). Raziskava je opozorila na visoko korelacijo med šolskimi ocenami v devetem razredu osnovne šole in socialno ekonomskim statusom učencev. Da imajo učenci iz družin z nižjim socialno ekonomskim statusom v šoli nižje ocene se morda ne zdi nenavadno. Vendar pa je raziskava pokazala, da je socialno ekonomski status družine bolj povezan s tem, v kateri skupini nivojskega pouka slovenščine pristane učenec, kot z njegovo oceno v devetem razredu osnovne šole, ali z oceno na NPZ. Torej se učenci iz manj spodbudnega okolja neupravičeno hitreje znajdejo v nižjih skupinah pri nivojskem pouku kot vrstniki iz družin z višjim socialno ekonomskim statusom.

Zdi se torej, da nivojski pouk pogloblja socialne razlike med učenci, namesto da bi deloval kot mehanizem za blaženje le-teh, kot se je poudarjalo in obljudljalo v času šolske preнове.

Tudi rezultati nacionalnih preverjanj znanja (NPZ) iz leta v leto opozarjajo, da imajo učenci iz okolij s slabšim socialno-ekonomskim statusom očitno slabše izobraževalne možnosti.

Mednarodne primerjave so pokazale, da je slovenska šola, čeprav ji ne uspe ublažiti ekonomskih razlik med učenci, pri tem bolj uspešna kot večina šol v razvitih državah. Vendar raziskava TIMSS opozarja na trend, ki nam ne bi smel biti všeč (Tabela 20): razlike se povečujejo.

S prehodom v devetletko so torej učenci iz šol z "močnejšim" ekonomsko socialnim zaledjem pri matematiki bolj napredovali kot učenci v šolah iz ekonomsko manj spodbudnega okolja. Obenem pa se je v času uvajanja devetletke povečala razlika med dosežki na šolah iz "revnega" in "bogatega" okolja.

Tudi pri naravoslovju so s prehodom v devetletko šolarji iz šol z "najboljšim" ekonomskim zaledjem bolj napredovali, kot učenci v šolah iz ekonomsko manj spodbudnega okolja (ki so ostali na približno enaki ravni). Obenem pa se je v času uvajanja devetletke povečala tudi razlika med dosežki na šolah iz "revnega" in "bogatega" okolja (Tabela 21).

Kaj pa starejših šolarji?

Tabela 20: Dosežki devetletnih učencev pri matematiki glede na ekonomske kazalnike okolja šole (TIMSS 2003 in TIMSS 2007).

Šolsko okolje	TIMSS 2003	TIMSS 2007	razlika
Manj kot 10 % učencev iz ekonomsko manj spodbudnega okolja	485	510	+25
Razlika med dosežki šolarjev iz "bogatega" in "revnega" okolja	+2 ↓	+12 ↓	
Več kot 50 % učencev iz ekonomsko manj spodbudnega okolja	483	498	+15

Tabela 21: Dosežki devetletnih učencev pri naravoslovju glede na ekonomske kazalnike okolja šole (TIMSS 2003 in TIMSS 2007).

Šolsko okolje	TIMSS 2003	TIMSS 2007	razlika
Manj kot 10 % učencev iz ekonomsko manj spodbudnega okolja	498	529	+31
Razlika med dosežki šolarjev iz "bogatega" in "revnega" okolja	-1 ↓	+25 ↓	
Več kot 50 % učencev iz ekonomsko manj spodbudnega okolja	499	504	+5

Raziskava TIMSS 2003 je zajela pretežno šolarje sedmega razreda stare osemletke, v raziskavi TIMSS 2007 pa so sodelovali deloma tisti učenci osmega razreda devetletke, ki so od prvega razreda hodili v devetletko, ali so v šolo hodili sedmo leto in so zadnja dva razreda opravili že po novem programu.

Z devetletko so šolarji iz šol z "najboljšim" ekonomskim zaledjem pri matematiki pridobili nekoliko več kot vrstniki v šolah iz ekonomsko manj spodbudnega okolja. Obenem se je v času uvajanja devetletke rahlo povečala razlika med dosežki na šolah iz "revnega" in "bogatega" okolja (Tabela 22).

Šolsko okolje	TIMSS 2003	TIMSS 2007	razlika
Manj kot 10 % učencev iz ekonomsko manj spodbudnega okolja	499	510	+11
Razlika med dosežki šolarjev iz "bogatega" in "revnega" okolja	↑ +16 ↓	↑ +19 ↓	
Več kot 50 % učencev iz ekonomsko manj spodbudnega okolja	483	491	+8

Tabela 22: Dosežki trinajstletnih učencev pri matematiki glede na ekonomske kazalnike okolja šole (TIMSS 2003 in TIMSS 2007).

Tudi pri naravoslovju so s prehodom v devetletko šolarji iz šol z "najboljšim" ekonomskim zaledjem bolj napredovali od vrstnikov v šolah iz ekonomsko manj spodbudnega okolja. Obenem pa se v času uvajanja devetletke povečala razlika med dosežki na šolah iz "revnega" in "bogatega" okolja (Tabela 23).

Šolsko okolje	TIMSS 2003	TIMSS 2007	razlika
Manj kot 10 % učencev iz ekonomsko manj spodbudnega okolja	524	546	+22
Razlika med dosežki šolarjev iz "bogatega" in "revnega" okolja	↑ +12 ↓	↑ +18 ↓	
Več kot 50 % učencev iz ekonomsko manj spodbudnega okolja	512	528	+16

Tabela 23: Dosežki trinajstletnih učencev pri naravoslovju glede na ekonomske kazalnike okolja šole (TIMSS 2003 in TIMSS 2007).

Vsi navedeni podatki opozarjajo, da “pridobitve” devetletke z vidika pravičnosti šolskega sistema niso spodbudne.

- - -

Prepričanje, da je devetletka odpravila morebitne težave pri vključevanju otrok iz kulturno manj spodbudnih okolij in uspela vzpostaviti mehanizme za izenačevanje začetnega stanja (t.i. »startne osnove) ter zagotavljanje enakih možnosti, je torej prazen mit.

Je nevaren mit, ki preprečuje soočenje z morebitnimi neprimernimi strategijami in njihovo odpravljanje.

Je škodljiv mit, ki namesto, da bi spodbujal resne analize in iskanje pomanjkljivosti, ohranja status quo in stanje, v katerem strategije, ki naj bi vodile k odpravljanju socialnih razlik (na primer nivojski pouk), te celo krepijo.